

10. ČERVENCE 2020

JAKO KAŽDÝ PÁTEK JSEM PRO VÁS PŘIPRAVIL STRUČNÝ PŘEHLED ZPRÁV
Z ČESKÝCH LITERÁRNÍCH LUHŮ A HÁJŮ:

Také uplynulý týden přinesl nové epizody letního seriálu s názvem Kundera, tedy další **ohlasy na Novákovu biografii Milana Kundery**. Tak aspoň telegraficky...

„Jan Novák není literární vědec, ale spisovatel, který umí psát hodně šťavnatě. Léta žije v Americe, **píše jinak než absolventi pražských dějin literatury**. A taky neskrývá, že nemá rád léta komunismu a ty, kdo se s ním spojili. To je dobré mít na paměti hned na začátku četby jeho tolik diskutované knihy.“ ([Petr Janyška](#))

„Ke knize lze mít tisíc výhrad, ale má i dalších tisíc předností. **Dá se přečíst jedním dechem**, má výbornou stylistiku, nabízí skvělé vedlejší příběhy o napráskaném Dvořáčkovi, Fučíkovi nebo Zahradníčkovi, neotřele analyzuje postavy z Kunderových děl a hledá jejich předobrazy v jeho reálném životě, má dynamiku, přináší momenty překvapení.“ ([Vladimír Vokál](#))

„Kniha Kundera: Český život a doba je **důležitým příspěvkem do debaty o naší nedávné historii** a má – asi nechtěně – i aktuální platnost. Autor knihy jen poněkud nepatří do zdejších standardů pohodového intelektuálství, které co se týče nemorálnosti a kolaborace umí tolik odpouštět, ale nepřijemnou pravdu neodpouští nikdy. A natož aby se tu někdo pokoušel nastavovat morální zrcadlo.“ ([Pavel Šafr](#))

„Můj tatínek, Ludvík Vaculík, měl jedno ponaučení, kterým se snažím vždycky řídit: Máme-li pro něco dva možné výklady – kladný a záporný –, držme se lepší verze, bývá pravdě blíže. Jan Novák se v knize o Kunderovi při objasňování jeho pravdivého životního příběhu **drží**

vždy té verze horší, a tak se pravdy dobrat nemůže, lepší výklad eliminuje.“ ([Ondřej Vaculík](#))

„Psychologizování a nadinterpretací je v Kunderovi habaděj, ale v momentě, kdy přistoupíme na autorovy stylistické exhibice a expresivnost, musíme uznat, že tenhle **bulvár pro intelektuály se moc dobře čte**. Především ovšem kapitolky vysázené v kurzívě, věnované velkým událostem a zásadním postavám tuzemské kultury, o něž se Kunderův osud leckdy sotva otřel, ale které skýtají příběh, jemuž vypravěč Novák neodolá.“ ([Kateřina Kadlecová](#))

„Jeho biografie je **předpojatá, vyhrocená, svým bipolárním nastavením úsměvná**, také senzacechtivá (kolik jen měl Kundera milenek! – a co všechno s nimi dělal!) a hlavně – špatná. O Kunderově biografii směle můžeme mluvit jako o mimořádném literárním výkonu svého druhu – taková dávka dezinterpretací a lapsusů se u literatury, která má přece jen větší ambice než být kompilačním čtivem, hned tak nenajde.“ ([Daniel Mukner](#))

*

Novým ředitelem Ústavu pro českou literaturu AV ČR se po Pavlu Janáčkovi (2010–2020) stal literární historik [Petr Šámal](#) (*1972). Věnuje se sociologii literatury a literární kultuře socialistické éry. Napsal knihu Soustružníci lidských duší. Lidové knihovny a jejich cenzura na počátku padesátých let 20. století (2009), je spoluautorem monografie V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře (2015) a obrazově-výkladové knihy Literární kronika první republiky (2018).

Arcibiskupství pražské začalo stěhovat svou obsáhlou [knihovnu do Strahovského kláštera](#). Tamní premonstráti zařadí zhruba 10 500 historických tisků do své knihovny a zpřístupní je – nejspíše ovšem až v řádu let – veřejnosti, což by v budově Arcibiskupského paláce nebylo možné.

[Památník národního písemnictví](#) zve 15. července od 18 hodin do letohrádku Hvězda na vernisáž výstavy nejkrásnějších knih Česka, Německa, Polska, Slovenska a Švýcarska, nazvané Z hvězdy kruh, a na předání cen v soutěži o **Nejkrásnější české knihy roku 2019**.

Mezinárodní knižní veletrh a literární festival [Svět knihy letos proběhne alespoň v Plzni](#), a to **25. a 26. září v areálu DEPO2015**. Svou produkci zde představí více než 70 nakladatelů a v připravovaném programu se objeví jak domácí, tak zahraniční autoři – řeč však nebude jen o literatuře, ale také o jejím kulturním, společenském a politickém kontextu.

*

Na moje otázky týkající se její **loňské povídkové knihy Ostrovy**, záliby v boření hranic mezi literárními žánry či míry autobiografičnosti jejích textů odpovídala v rozhovoru pro web iLiteratura.cz spisovatelka, publicistka a dokumentaristka [Dora Kaprálová](#) (*1975), která si v

literatuře dle vlastních slov cení především autenticity, řemesla, intuitivního psaní a intimního ručení.

Polský novinář, spisovatel a především čechofil [Mariusz Szczygiel](#) vydává novou knihu. Jeho **Osobní průvodce po Praze** představuje nejen naše hlavní město, ale také českou kulturu i povahu ve stejně osobitěm světle, jakého se jim dostalo v jiné spisovatelově knize Gottland. Rozhovor s autorem pro Český rozhlas Plus připravil Martin Dorazín.

„Jestliže Pavel Janoušek krátce po listopadu 1989 pojmenoval situaci v české literatuře jako ‚time-out‘, tj. jako jisté mezidobí ve vývoji, které se vyznačuje jednak nutností vyrovnat se s vlastní minulostí a jednak neujasněností hodnotových kritérií, docela přesně tím prognózoval hlavní témata **literární (meta)kritiky 90. let.**“ Článek [Marka Lolloka](#) z posledního čísla Biblia (6/2020) si můžete přečíst na webu Literárek.

Pro web H7O.cz jsme na červenec připravili spolu se Zdeňkem Staszkiem a Jakubem Pavlovským sérii minirozhovorů s tuzemskými hosty festivalu **Měsíc autorského čtení**. V uplynulém týdnu jsme v rámci tohoto cyklu publikovali odpovědi [Jana Štolby](#), [Patrika Linharta](#), [Veroniky Bendové](#) či [Ivany Myškové a Vratislava Kadlece](#).

Pověst Italů jako lehkomyšlných zpěváků je mýtus. I za koronavirové krize se chovali převážně ukázněně a možná i tentokrát toto drama obrátí ve svůj prospěch, říká v rozhovoru s Janou Machalickou romanista, literární historik a překladatel [Jiří Pelán](#). A zmiňuje se i o italském jihu, faustovském motivu v Geniálních přítelkyních, o jediném možném způsobu vědecké existence na filozofických fakultách i o tom, jak humanistické obory doplácují na internacionalizaci. Právě také vyšla jeho dvousvazková **antologie italské renesanční literatury**, kterou dokončil po sedmi letech – a vlastně ke svým sedmdesátinám, jež oslaví 19. července.

S Tolkienovým životopiscem [Pavlem Hoškem](#) hovořil v podcastu Na dotek Petr Vizina mimo jiné o tom, proč čtou miliony lidí ságy o hobitech a Pánovi prstenů stále dokola, i když vědí, jak nakonec dopadnou. Český religionista a profesor evangelické teologie ve své knize nazvané **Sloužím Tajnému ohni** rekapituluje spisovatelův ne vždy šťastný život a zkoumá, odkud se vzal svět, který Tolkien pro sebe a své čtenáře stvořil.

Témata spojená s národnostními otázkami, regionem i „světovostí“, ale také s biblickými motivy má v hledáčku básník, spisovatel, hudebník a architekt [Petr Čichoň](#). S Evou Lenartovou mluvil ve vltavské Vízitce o zbrusu novém románu **Lanovka nad Landekem**, ale třeba i tom, proč si před více než dvaceti lety na ostravské Stodolní ulici koupil na radu Radka Pastrňáka loutnu.

*

Na závěr připojuji jako obvykle několik čerstvých **knižních tipů**...

[Leszek Engelking – Radim Kopáč \(ed.\): Komu múza přeje. Od Máchy k Topolovi /výbor ze studií/ \(přel. Michael Alexa a Václav Burian, nakl. Karolinum\)](#)

Leszek Engelking (*1955) patří mezi nejpilnější polské bohemisty po roce 1989. Věnuje se překladu, literární vědě, historii, kritice a publicistice; píše původní básně a prózu. Působí na univerzitě v Lodži. Publikace shrnuje devětadvacet Engelkingových literárněhistorických prací věnovaných české literatuře zejména posledního století, ale i starší: počínaje Máchou přes Richarda Weinera ke Skupině 42, Ivanu Wernischovi a českému surrealismu až po Jáchyma Topola.

[Lionel Duroy: Zima mužů \(přel. Tomáš Havel, nakl. Volvox Globator\)](#)

V oceňovaném dokumentárním románu francouzský novinář a spisovatel Lionel Duroy vypráví příběh svého alter ega, spisovatele Marka. Jeho cesty do Srbska a do Republiky srbské v Bosně a Hercegovině. Snaží se pochopit, proč se dcera generála Mladiče, velitele srbských sil při obléhání Sarajeva, obviněného z genocidy, strelila do hlavy oblíbeným otcovým revolverem. – V zimě se v horách nad Sarajevem, ve vesničkách na několik dní odříznutých přívaly sněhu, setkává s neméně chladným přijetím a podezřívavostí, kontrastujícími se srdečnou a otevřenou povahou Srbů, jak ji popisují turistické bedekry. Popisuje setkání a rozhovory s muži, kteří měli více či méně něco společného s armádou generála Mladiče. Dnes se s tím snaží nějak žít. Bývalí důstojníci nepopírají, že se dopustili nejstrašnějších zločinů proti svým bývalým muslimským a chorvatským sousedům, ale věří, že jednali v sebeobraně. Aby se ospravedlnili, vyprávějí Marcovi příběh o jejich válce. A Marc je nesoudí - poslouchá.

[Josef Hrdlička: Poezie v exilu. Čeští básníci za studené války a západní básnická tradice \(nakl. Karolinum\)](#)

Kniha Josefa Hrdličky otevírá otázku, co je exilová poezie a zda představuje podobně významnou oblast jako milostná či přírodní lyrika. Složitý a proměnlivý fenomén exilu sleduje na příkladech literárních textů od antiky do současnosti a na pozadí historické poetiky exilu se zabývá českými básníky, kteří odešli ze své země po roce 1948 a výrazně se podíleli na literatuře psané v zahraničí. Na básních Ivana Blatného, Milady Součkové, Ivana Diviše či Petra Krále ukazuje kontinuitu i proměny západní tradice a obraznosti exilu.

Petr Nagy

Půlnoční Noviny P. N. naleznete na webu [Literární poustevna](#) či v Poznámkách na facebookové stránce [Literární poustevna Petra Nagye](#) a případným zájemcům je budu milerád pravidelně zasílat e-mailem ve formátu PDF (pište na poselpulnoci@seznam.cz).